

From: noreply@lausuntopalvelu.fi
Sent: 27. huhtikuuta 2020 15:32
To: oikeusministerio_om.fi
Subject: Lausuntopalvelu.fi: Uusi lausunto jätetty
Attachments: 20200427_VN-1680-2020_19800.pdf

Uusi lausunto lausuntopyyntöön 'Luonnos hallituksen esitykseksi puoluelain muuttamisesta (sähköinen palvelu puolueen perustamiseen)'

Lausunnonantaja: Sandberg Tiina

Organisaatio: Suomen kommunistinen puolue

Voit tarkastella lausuntoa linkin kautta:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/GetReportViewForResponse?proposalId=5e6d4178-3863-4725-a18d-c88b5923d0a3&responseId=58bcfe65-45a0-4970-8209-2f0d1ffa759d>

Asia: VN/1680/2020

Luonnos hallituksen esitykseksi puoluelain muuttamisesta (sähköinen palvelu puolueen perustamiseen)

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne luonnoksesta hallituksen esitykseksi puoluelain 3 §:n muuttamisesta

Suomen kommunistinen puolue katsoo sähköisten kannatusilmoitusten mahdollistamisen helpottavan eräiden äänestäjäryhmien saamista mukaan poliittiseen toimintaan, mutta näkee mahdollisena uhkana erityisesti iäkkäämpien tai sellaisten ihmisten, joilla ei ole mahdollisuutta sähköisen ilmoituksen käyttöön esimerkiksi köyhyyden, erilaisten toiminnallisten esteiden tai kielitaidon takia, jäämisen syrjään.

Meidän mielestämme poliittisen toiminnan mahdollistaminen ja sen esteiden purkaminen, esimerkiksi puoluerahoitusta ja puolueiden tasapuolista kohtelua tiedotusvälineissa koskien, on tärkeää demokratian vahvistamisen vuoksi. Tässä uudistustyössä tulisi ennen kaikkea kuunnella niitä, jotka tulevat vakiintuneen puoluekentän ulkopuolelta, eli puolerekisteriin pyrkiviä puolueita. Eduskuntapuolueilla on puutteelliset tiedot siitä, millaista kannattajakorttien kerääminen on ja miten paljon voimavaroja se vaatii. Paras asiantuntemus tässä on eduskunnan ulkopuolisilla puolueilla ja yhdistyksillä.

Näemme, että pelko puoluekentän pirstoutumisesta koskee lähinnä eduskuntapuolueita, jotka tällä perusteella pyrkivät lähinnä keskittämään äänet ja sitä kautta vaikutusvallan omiin käsiinsä. Käsitksemme demokratiasta on päinvastainen, sillä me näemme että demokratia voi toteutua vain silloin kun vaihtoehdot myös eduskunnan ulkopuolelta pääsevät esiin. Demokratian tulisi vallan sementöimisen sijaan pyrkiä kohti entistä moninaisempaa puoluekenttää.

Puolueiden perustaminen Suomessa ei ole meistä liian helppoa, eikä sitä ole mitään syytä vaikeuttaa lyhentämällä kannatusilmoitusten keräysaikaa.

2. Voimassa olevan puoluelain 2 §:n 1 momentin mukaan rekisteröitävällä puolueella tulee olla 5000 eduskuntavaaleissa, kuntavaaleissa tai europarlamenttivaaleissa äänioikeutettua kannattajaa. Nyt lausuttavana olevassa esitysluonnoksessa ei ole ehdotettu muutosta vaadittujen kannatusilmoitusten määrään. Sen sijaan kannatusilmoitusten keräämiseen käytettävissä olevaa aikaa on ehdotettu lyhennettäväksi yhdestä vuodesta puoleen vuoteen. Mitä mieltä olette puolueen rekisteröimiseen edellytettyjen kannatusilmoitusten määrästä ottaen huomioon sen, mitä esitysluonnoksessa ehdotetaan?

Suomen kommunistisen puolueella on pitkä kokemus kannattajakorttien keräämisestä. Emme usko, että se tulee ylettömän helpoksi silloinkaan kun allekirjoituksia kerätään sähköisesti. Puoluepolitiikasta ovat kuitenkin kiinnostuneimpia verrattain varttuneet ihmiset, joille sähköinen allekirjoittaminen ei ole niin tuttua kuin nuoremmille. Useimmat puoluekisteriin pyrkijät joutunevat jatkossakin keräämään kannattajakortteja paljolti myös paperisilla lomakkeilla. Tämä keräysmuoto mahdollistaa keskustelujen käymisen puolueen linjasta ja tavoitteista ja moni äänestäjä haluaa tehdä takentavia kysymyksiä, joiden tekeminen verkon yli voi olla hankalaa.

Meidän mielestämme keräysajan lyhennys puolella on de facto merkittävä vaikeuttava tekijä organisoitaessa puolueen kannattajakorttien keräystä. Se pakottaisi puolueet laskelmoimaan nykyistä enemmän sillä, mihin aikaan vuodesta keräys olisi mahdollista aloittaa, jotta pystytään käyttämään esimerkiksi merkittävät yleisötapahtumat tai muuta vastaavat puolueista riippumattomat keräysmahdollisuudet.

Keräysajan lyhentäminen puolella suosii myös niitä uusia puolueita, joilla on mahdollista panostaa varoja markkinointiin ja täten tavoittaa merkittäviä määriä ihmisiä. Sähköisessä keräämisessä tämä on oleellista, koska ilman maksullisen näkyvyyden tavoittelun mahdollisuutta toimivat eivät pysty hankkimaan riittävää näkyvyyttä riittävän nopeasti ja korttien keräämisen aikataulu jää silloin liian lyhyeksi.

Nykyisen koronakriinin aiheuttama poikkeustilanne tulisi mielestämme huomioida käynnissä olevien korttikeräysten osalta niin, että jo kerättyjen paperisten kannatusilmoitusten rinnalla olisi mahdollista kerätä myös sähköisiä kannattajailmoituksia. Alkuperäisen ehdotuksen valmistelussa tätä tilannetta ei ole voitu huomioida, mutta se tulisi lisätä mukaan lakimuutokseen.

3. Jos tämän hallituksen esityksen mukainen laki hyväksytään, oikeusministeriön tarkoitus on jatkaa hanketta siten, että sen toisessa vaiheessa mahdollistettaisiin samantyyppinen sähköinen kannatustenilmaisu myös vaalien valitsijayhdistysten perustamisessa. Tarvittavat vaalilain (714/1998) muutokset tehtäisiin myöhemmin. Mitä mieltä olette tästä?

Jos kannatatte ehdotusta, voitte alustavasti arvioida myös valitsijayhdistysten kannattajamäärien soveltuvuutta sähköisen menettelyn jälkeen. Tällä hetkellä tarvitaan vaalilain mukaan eduskuntavaaleissa valitsijayhdistyksen perustamiseksi vähintään 100 vaalipiirissä äänioikeutettua kannattajaa ja kuntavaaleissa vähintään 10 kunnassa äänioikeutettua kannattajaa sekä europarlamenttivaaleissa vähintään 2000 äänioikeutettua kannattajaa. Presidentinvaalin valitsijayhdistyksen kannattajamäärävaatimus on 20 000 äänioikeutettua ja siitä säädetään perustuslain 54 §:n 3 momentissa.

Suomen kommunistinen puolue katsoo, että demokratian vahvistaminen vaatii ihmisten demokraattisen vaikuttamisen vahvistamista. Valitsijayhdistysten osaltakaan ei tulisi hankaloittaa niiden perustamista. Valitsijayhdistykset ovat merkittävä osa suomalaista puoluejärjestelmää ja niiden perustamista tuli helpottaa.

Sähköisten kannatusilmoitusten keräämisen mahdollistaminen helpottaa uusien poliittisten liikkeiden toimimista poliittisella kentällä, mutta vain mikäli uudistus toteutetaan nostamatta merkittävästi nykyisin vaadittujen kannattajien määriä.

Meidän mielestämme nykyisen vaalilainsäädännön suurin ongelma valitsijayhdistysten osalta on nykyään se, että ne eivät voi solmia vaaliliittoja puolueiden kanssa. Olemme aikoinaan kiinnittäneet tähän epäkohtaan huomiota ja näemme, että mikäli vaalilakia ryhdytään valitsijayhdistysten osalta muuttamaan, tulisi myös tämä näkökohta nostaa esille. Nykyinen järjestelmä vaikeuttaa mielestämme valitsijayhdistysten ja niiden kautta vaikuttavien kansalaisten demokraattisten oikeuksien toteutumista.

Sandberg Tiina
Suomen kommunistinen puolue